

Godina IV.

U Pulj, nedjelja 9. lipnja 1918.

Nešto o Cesima i Jugoslavenima.

Napisao J. M. K. u „Ponedjelnik u časopisu Český Socialista“.

Često čujemo od naše jugoslavenske braće, da nas tamo u njih na jugu smatraju u svakom smjeru za najzreliji slavenski narod, koji si je prvi postao svijestan silne veze bratske srodnosti s ostalim narodima slavenskim, čiji je upliv na jugoslavenski narodni život bio na početku blagodarano pouzbudjujući, no istodobno slušali smo, pa makar i mirna ipak uvijek spočitavanja stanovite praktičnosti u nelijepom smislu riječi, za koja imademo zahvaliti nekolicini pojedinaca, koji ne imajući doma uspjeha, odlučili su da dovedu do vrijednosti svoje „trgovačke“ sposobnosti na slavenskom jugu.

Bez sumnje je istina, da su među češkim i jugoslavenskim značajem mnoge razlike, koje imaju duboki razlog u posvema različitom načinu, u kojem se razvijao život češkog naroda i naroda jugoslavenskog. Životni uvjeti Čeha bljahu i ostaju težim nego li Jugoslavena i Rusa. Njihovo tlo, još ni izdaleku iskorišćeno, nije prenapučeno, njihovi neposredni susjedi ne sile ih na konkurenciju u industriji i trgovini, krošto je u nas, prenapučena industrija i Njemačka tražila ne samo stanovnu, nego ujedno i mjesto za vlastita poduzeća, koja, kad bi jednom ostavila čvrst korijen, ne bi dozvolila domaćem čovjeku da se podigne na samostalnu djelatnost.

Nijesmo li htjeli da predstavljamo u tom boju narod industrijalno i trgovački počinjen, morali smo prihvatiti oružje svojih suparnika, bez straha pred početničkim neuspjehom i financijskim gubitkom i nastojati uz svaku cijenu ako i ne podržati korak, barem dakle ne ostajati mnogo otraga. Da nije na našoj strani bilo ni zrelog stručnog školstva, ni kapitala ni iskustva napredujućeg razvoja kao u Nijemaca a ipak se izgradila naša industrija i trgovina na današnje sigurno čvrsto mjesto, to moramo priznati poštovanju vrijednom radu tisuća naših pojedinih radnika, koji su vlastitim privatnim nastojanjem i sudjelovanjem u velikim inozemnim poduzećima mogli nadomjestiti izobrazbu, koju su Nijemci lahko mogli steći doma.

Rukom u ruci sa širećim se obrtnim (industrijalnim) i trgovačkim razvojem priučavalo se i naše poljodjelstvo racionalnom poljodjelstvu evropskog Zapada, naše gospodarske izložbe postale su brzo pravim blagdanom naših poljodjelaca i doskora je zauzela Češka u poljodjelstvu prvo mjesto u državi.

No težak taj životni boj nije mogao ostati bez upliva na naš narodni značaj; s rastućom zrelošću za taj boj mi smo ujedno sticali i gubili na našem značaju. Nadvladana je negibkost — nekakva slavenska ustaljenost — i nadoknadjena spretnošću, radna djelatnost neobično se podigla, prvašnja jednostavnost zahtjeva morala je pri većem obzoru preći u rafiniranije težnje, no gubili smo ujedno na jednostavnosti cijelog značaja, na onoj povjerljivosti, kakvu susrećemo u jugoslavenskog ili ruskog naroda, postali smo sumnjivima, naučivši se gledati u nepoznatom čovjeku onoga, koji nas iskorišćuje, sami smo naučili da upotrebljavamo krunke, da se prisno naučimo, ukralo — Čeh je postao čovjek evropskog Zapada.

A ipak uza sve to ostala je u nama slavenska jezgra, nemamo i ne ćemo nikada imati neumoljive čvrstoće i sistematičnosti njemačkog duha, tako kako nam ne će nikada biti svoja francuska galaska genijalnost i lakoumnost zajedno. Naša tvrdoća nije tvrdoća i uvijek bit će nam duševno blizu sentimentalni, cijeli svijet obuhvaćajući, teško mozgaajući ruski čovjek, uvijek će nam prodirati u srce turobna pjesma Hercegovca a u srpsko-hrvatskom govoru uvijek ćemo slušati zvukove davnog govora naših predjaka.

Jesmo, istina, danas drukčiji, možda agilniji, možda i više računamo nego li narod jugoslavenski i ruski, ali ne zaslužujemo nadimak, dani nam od Bugara, naime „slavenski židovi“ zato, što su se napram gosoprmskoj zemlji zlo ponesli nekoji špekulanti. Ta takovih je u svakom narodu, svagdje ima među pšenicom i kukoljama.

No jednu poduku iz učinjenih žalosnih iskustava potrebno je usisati: Zaprečiti svim sredstvima, kako ne bi zlorabili bratske odnose naše prema jugoslavenskim plemenima ljudi, koji traže jednostavno i cijeno obogaćenje, jer takvi, kad njihovi naivne predpostavke ne ispune, postaju kretom ruke iz laskajućih prijatelja nepošteni ogovaratelji i škoditelji.

Sigurno će svaki trgovac na slavenskom jugu tražiti svoju korist isto kao i kod nas a i svaki će radnik nastojati, da dobije što najveću plaću za pošten svoj rad, naravno će možda biti njihovi zahtjevi nešto, više nego li u domovini, promislimo li, da odlaze u nove, malo poznate odnose, moraju da učte jezik itd., no uza sve to silno je neispravno i

naivno mnijenje, da su zemlje jugoslavenske zlatna brda, bajne zemlje pečenih pišća, koji lete po zraku.

Zato ni nije moguće dovoljno naglasiti, da zlo, koje u nas nije moguće, može se ukorijeniti dobro u Jugoslavena, te je upravo pogreška, da je obično materijalno drugoga reda, koji traži, da se uspostavi u slavenskim zemljama; odatle onda ona spočitavanja, koje čitlivo češku dušu boje, jer im u duhu mora priznati, da ima u njima mnogo istine.

Nema ni najmanje sumnje o tome, da bi Jugoslaveni ista spočitavanja bili čuli od nas, kad bi bilo odnošaj okrenut, no uza sve to potrebno je obzirom na naš današnji odnošaj k njima, koji je tako očajan u zajedničkom boju ovdje u državi za naša i njihova prava, da se broj onih nelijepih pojava svede na najmanju mjeru, kako je samo moguće.

Slabiji, pa makar inače dobri pojedinci, učiniti će uvijek bolje, ostanu li u nas i pridaju li svoje sile k ostalim u domovini, ne će li da možda bez krivnje budu razočarani, ta život je boj svuda.

RATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 8. (D. u.) Službeno se javlja: Između Asiaga i Brente nastavio je neprijatelj svoje izviđanje sa jakim odjeljenjima. Bio je suzbijen, djelomično paljbom djelomično u borbi iz bliza. Topnički je boj na jugozapadnoj fronti trajno živahan. — Poglavica generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 8. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Vojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: Privremeno rastući topnički boj i izviđnički okršaji. — Bojna skupina njemačkog prijestolonasljednika: Ponovne navale neprijatelja sjeverozapadno od Chateau Thierrya i protunavale, da nam opet otme izgubljene linije na Ardrei, pribavile su mu samo neznatan komad ozemlja. Višestruki juriši francuskih i engleskih pukovnija skrhli su se u teške gubitke. U ostalom je položaj nepromijenjen. — Ludendorff.

Rat.

Francuski izvještaj od 6. lipnja na večer: Pojedinačna su poduzeća trajala tečajem dana na nekim mjestima fronte. Zapadno od Longponta postigle su naše čete, poduprte jurišnim vozovima, uspjehe te su dopremile zarobljenika. Navalu, koju su poduzeli između Oursq i Marne američanske i francuske čete, omogućilo je nama, da smo pomaknuli našu frontu za kilometar unaprijed i to u predjelu Neuilly-la-Poterie-Bussinres. Zarobili smo 270 momaka, među kojima 10 časnika. Između Marne i Reimsa izveli su Nijemci niz mjesnih navala. Zestoka se navala na Champiat potpunoma skrhla. Dalje na sjever uspjelo je Nijemcima, da odaju selo Oigny od uzvisine, koja leži dalje na jug. Protunavalom su engleske čete opet osvojile se. Isto tako smo opet preoteli Nijemcima ozemlje, koje su si stekli tečajem dana zapadno od St. Euphrasie.

Amerikanski izvještaj od 6. lipnja: Napadajući sjeverozapadno od Chateau Thierrya pomaknuli su Amerikanci u vezi sa francuskim četama svoje položaje južno od Corcy a od prilike za miđu unaprijed. Dopremili smo zarobljenika te zadali neprijatelju teške gubitke na mrtvima i ranjenima. U Lotaringiji bila je tečajem zadnje noći topnička djelatnost živahna. Naše su baterije izvele uspješnu paljbu za odmazdu. Inače nema šta da se javi.

Iz Washingtona javljaju od 7. t. mj.: Jedan milijun Amerikanaca, koji su dovršili 21. godinu, bili su jučer upisani za vojničku službu. Istodobno bila je naredjena mobilizacija od 200.000 upisanih. Time je narasao broj pozvanih u vojničku službu po selektivnom sistemu na 1,155.400 momaka.

* Što je s parlamentom? Da ili ne? — Tek na jesen! „Prager Tagblatt“ piše glede na sadanje parlamentarno pitanje među ostalim: „Gdje je Austrija, nema li parlamenta? Tko da razjasni, što misli, osjeća i hoće Austrija, nema li parlamenta? Možda okovano novinstvo? Okružni poglavari? Državna policija? Oružnici? I govore li ti istinu, zar je moguće osamdeset postotaka Austrijanaca zatvoriti u tamnice? Pokušaj bi bio presmion. Za to se misli vraćaju na parlament. Praški „Venkov“ piše pak, da parlamenta ne će biti do jeseni. List veli: U dobro podučanim političkim krugovima uopće više ne vjeruju, da bi se sazvao parlament prije jeseni 1918. Tvrde, da vlada sama ne želi parlamenta i to iz sljedećih razloga: Prije svega boji se vlada širenja onog Stanekovog (i Koroševog. Op. ured.) predloga o otpustu vojnika, kojima

je više od 42 godina. Dalje otklanja parlamentarna većina vladin predlog o raširenju vojne službe, te o uzimanju ženskih u vojničke službe. Napokon skrbi vladu otklanjajuće stanovite većine proti posljednjim političkim naredbama proti Cesima i proti Jugoslavenima. U tim okolnostima ne može se ni misliti, da bi se dobilo većinu za proračunski provizorij, za koji bi njemački političari bili svakako skloni glasovati. U poslaničkim krugovima vele, da se parlament ljeti uopće ne će sastati, već tek na jesen. — Dotle bismo imali, održali ministarke, predsjednik riječ, da se ne će poslužiti § 14., stanje ex-lex. U parlamentarnim krugovima misle također, da će se na jesen predstaviti u kući već druga vlada.

* Ratni zajam. Nadvojvoda je Fridrik upisao na osmi ratni zajam deset milijuna kruna.

* Profesor Masaryk. Profesor će se Masaryk zaputiti iz Amerike u Englesku, Italiju i Francusku. Sada pregovara sa vodećim državniciima Udruženih država.

* Ratno vijeće alijiraca za samostalnu Poljku, Češko slovačku i Jugoslaviju. Dopisni ured donosi ovu vijest: Ženeva, 8. lipnja: Prema nekoj pariškoj vijesti utinačilo je versailsko ratno vijeće dne 3. lipnja kao cilj, za kojim idu Francuska, Velika Britanija i Italija ustanovljenje samostalnih država Poljaka, Čehoslovaka i Jugoslavena. Istodobno uzeće vlade alijiraca na znanje izjavu Lansingovu, prema kojoj Sjedinjene države prate nastojanja Čehoslovaka i Jugoslavena sa simpatijama te im se priključuju sa izražajem žilov učestvovanja za želje tih naroda.

* Lloyd George opet govorio. Reuterov ured javlja danom 7. lipnja: Ministar je predsjednik Lloyd George govorio na godišnjoj svečanosti tiskara govor, u kojem je naglasio važnost američke pomoći za uspjeh alijiraca. Sadašnji boj jest boj, reče, proti brutalnom idealu pruskog militarizma. Kriza, veli, nije još prešla. Ali odvažnost će je i odlučnost Engleza svladati. Alijanci moraju biti jedinstveni i jedni, odlučni i jednostusni.

* Protiv austro-ugarsko-njemačkog saveza. Trgovačka i obrtnička komora u Aradu (Ugarska) prihvatila je rezoluciju, u kojoj prosvjeduje na najenergičniji način protiv namjeravanog gospodarskog saveza između monarkije i Njemačke.

(„Grazer Tagblatt“.)

* Prigodom Tijelova. Reuter javlja od 2. lipnja: Raspravljajući o bombardovanju Pariza na dan tijelovskog ophoda i engleskog odgovora na molbu pape, koja se tiče bombardovanja Kölna, pišu „Times“, da samo nabranje činjenica pokazuje pomenu, koji zija između engleskog i njemačkog shvaćanja toga, što vatican nazivlje „štovanjem osvećenja i prava, koja se na to odnose“. Engleski je narod zahvalan papi za njegova nastojanja u prilog engleskih zarobljenika, ali si nije na jasnom, da li je papa u moralnim i religioznim pitanjima, koja se tiču rata, neutralan ili ne, pošto smatra neutralnost u ovim pitanjima nedopustivom. Engleski narod osjeća, da se rat vodi u glavnom između dobrog i slaboga. Do sad nijesmo dobili otvoren znak, da papa stoji bezuvjetno na strani dobroga, dok smo u mnogim zamljama opazili, da su rimsko katolički svećenici stupili na stranu zloga. Sada, kad je engleska vlada pristala na molbu pape, da ne smeta katolicima u Njemačkoj prigodom vjerskih svečanosti, sankcionira Njemačka izvajanje ratnih čina protiv neobranjenih francuskih katolika prigodom takve svečanosti. Radi toga otekuje engleski narod, da će papa odsuditi ovaj sramotni čin Nijemaca i u tome sadržanu uvredu poglavice katoličke crkve.

* Hetman Skoropadski. Rusko novinstvo donosi nekoje do danas još malo poznate pojedinosti o novom ukrajinskom hetmanu Skoropadskom. „Naš Vijek“, prijašnja „Riječ“, posvećuje tom imenovanju uvodni članak, koji započinje konstatacijom, da je Skoropadski bio mišljenik bivšeg velikog kneza Mihajla Aleksandroviča. Skoropadski je znao ove svoje odnose uvijek dobro da iskoristi, a to tim više, što ga je kod toga podupirala njegova žena. Već poslije galijskih poraza nastojao je Skoropadski, kako bi više „sfere“ sklonuo na mir sa središnjim vlastima. Poznati su također njegovi odnošaji k Protopopovu i Stürmeru. U prkos tone, što imade hetman Skoropadski prošlost za sobom, koju se mora sinatrati više reakcionarnom, ponudio mu je Gučkov iza revolucije visoko mjesto u vojsci. Ovu ponudu međjutim Skoropadski nije primio te se vratio u Kijev, gdje je vodio velikorusku propagandu te stajao na čelu jednog ruskog izbornog bloka. U otvorenom pismu, što ga je priopćio srpnja 1917. istaknuo je, da je Kijev ruski kulturni centar, iz kojega bi morala proizaći inicijativa za

ujedinjenje svih ruskih naroda u federativnu cijelinu, neisključiv ni Poljake. — Zanimljivije nego li to jest, da je današnji ukrajinski hetman predao godine 1914. zajedno sa Ruziankom ruskoj vladi poznati memorandum, u kojem je poricao opstanak ukrajinskog naroda te je identifikovao ovaj narod sa velikoruskim. „Ukrajinski narod“ — veli spomenica — „ne postoji, pošto se ne razlikuje ni najmanje od velikoruskog naroda. Citavi ukrajinski pokret je samo spletko stvorena od austrijskih intriga“.

* Engleske čete na murmanskoj obali. Polag vijesti, koje su stigle u Stockholmu, javljaju petrogradske novine, da sada vlada na murmanskoj obali mir. Tamo iskrcane engleske čete nemaju namjere uplesti se u bojeve između crvenih i bijelih garda, dok ne budu tamo izaslane njemačke čete.

Iz Rusije, Ukrajine i Finske.

Petrograd, 1. Na kongresu zastupnika Estonske i Livonske podijelili su se zastupnici u pitanju ujedinjenja sa Njemačkom na dvije stranke. U Dorpatu uapsili su Nijemci neke osobe te neke druge uzeli kao taoce pod izlikom, da tjeraju protunjemačku agitaciju. — U Bjeloz Rusiji raspustili su Nijemci pokrajinski sabor. — Havasova vijest iz Moskve javlja, da je 50 vrsta pred Tomskom došlo do hojeva između sovjetočkih četa i 80.000 Čehoslovaka. — Perzijski je poslanik u Moskvi predao komesaru za vanjske poslove notu, u kojoj prosvjeduje protiv slabog postupka sovjetskih oblasti u Turkestanu sa perzijskim podanicima.

Moskva, 3. Havas. Dekret o proglašenju ratnog stanja u Moskvi opravdava se sa komplotom socijalnih revolucionaraca u Moskvi, koji je u vezi sa događajima u Saratovu, sa revoltom generala Krasnova, koji je proglasio nezavisnost podonske republike, sa bunom bijele garde u Sibiriji kao što i sa proturevolucionarnim pokretom, koji hoće poostrenu krizu da iskoristi za uspostavu kapitalističke vlade veleposjednika.

Odesa, 3. Tečajem razoružanja ukrajinskih četa sa strane Nijemaca došlo je do upadica. Pristaje Rade ispalili su puške. Bili su uapseni te odvedeni na njemačko zapovjedništvo. U guberniji Kijev podigli su se naoružani seljaci i jake revolucionarne bande, e bi svladali njemački pokret.

London, 3. „Times“ javljaju iz Stockholma, da tamošnji list „Politiken“ objavljuje izjavu, prema kojoj je Njemačka sa Finskom sklopila tajni ugovor, koji nije bio saopćen niti finskom zemaljskom saboru. Prema ovom tajnom ugovoru obvezala se finska vlada, e će ponukati finski sabor, da odabere monarhističku vladnu formu sa njemačkom dinastijom na čelu i da stavi finske čete pod njemačko zapovjedništvo. Dalje se obvezuje Finska, da neće uz nikakvu cijenu otstupiti Alandsko otočje Švedskoj. Na taj način može Njemačka da upotrebi luku, koju se Finska nada da će dobiti kao izlaz na Ledeno more. Njemačka se sa svoje strane obvezuje, da će sudjelovati u boju protiv anarhije u Finskoj.

London, 4. Reuter doznaje iz Pekinga od 28. pr. mj.: Semenovo je topništvo uslijed uništenja jednog mosta bilo tako zadržano, da je mogao poslati samo mala konjanička odijeljenja, da zaposjednu željeznicu, koja vodi mimo Karinskaj. Pošto su boljševici u Čiti našli na veoma neznatan otpor, zauzeli su Ingoda te bacili Semenova odijeljenja na desni breg Onona. Odijeljenje konjanstva izšlo je iz predjela Amura te doprio sve do područja između Silke i Argoona te ugrožava Semenove stražne veze.

Frankfurt na Meni, 4. „Frankfurter Zeitung“ donosi članke iz ruskih novina, iz kojih vadimo: „Novij Denj“ organ socijalističke misli, pisao je 11. travnja: Korak po korak izvršuje se preobrazba europske Rusije u njemačku koloniju. Sa istom, neuzdržljivom logikom mora uslijediti također gubitak azijske Rusije. Onaj, koji je Njemačkoj omogućio prvi korak, prisilio je vlasti sporazuma na daljnje korake. Nikakvo jadikovanje, nikakve blijeđe fraze neće promijeniti ništa na činjenici, da propast Rusije koreninima u podvrgnuću pod Njemačkom. Kao vazalna država može da odgoji jedino patuljasto velikorusko samodržstvo komesara, kao Rusija mora da bude nezavisna, ili mora iščeznuti. — Novoizabrani patriarka Tihon izdao je spomenicu o miru, u kojoj veli: Sada zaključeni mir, koji nam otimlje čitava područja, obitavana od pravoslavnog pučanstva, koji je ugrabio majčici Rusiji pravoslavnu Ukrajinu i majku ruskih gradova, koljevu naše prosvjete i zaklonište ruskih svetilišta (Kijev). — I jedan mir, koji zadužuje na takav način narod i zemlju, ne nudi narodu željeni pokoj i oporavak. Mi osjećamo, da smo prisiljeni našom savješću, da izjavimo pred čitavim svijetom, da crkva ne može da blagoslovi taj sramotni mir. On neće dovesti narode do pobratimstva. On sadržuje samo klice novih ratova. Može li se ruski narod zadovoljiti sa svojim poniženjem? Može zaboraviti braću po krvi i vjeri, koju mu je oteo neprijatelj? I crkva gleda jadom na taj mir, koji nije nipošto bolji nego rat. — Glasilo moskovskih veleindustrijalaca piše: U međunarodnim stvarima ne smijemo se usprotiviti, već moramo nastojati, da je iskoristimo. To je svakako moguće, jer Njemačka nema

interesa na vječnom ratu s nama i jer će pod uvjetom sporazuma s nama učiniti nam znatne koncesije. Na taj bi se način mogli stvoriti povoljne životne uvjete, dok bi si Njemačka mogla steći bitnu potporu u tom trenutku. Ova misao imade ozbiljnu osnovku. Nema sumnje, da se između Rusije i Njemačke dade postići za obe strane povoljna ravnoteža. Kod toga mora se pretresati pitanje: gdje se razilaze interesi obiju država? Što se ne bi moglo urediti stvar na način, da se postigne stabilnost i iskreno prijateljstvo između Rusije i Njemačke? Ovi su izgledi samo u tom slučaju mogući, da se Njemačka odredi ne samo brest-litovskog mirovnog ugovora, već također misli raskonjanja Rusije. Jedinstvenost Rusije je pitanje, o kojem se ne može raspravljati.

Stocckholm, 6. Kamenov opisuje u dužjoj obrani boljševističke politike u „Folke Dagblad Politiken“ državnu strukturu boljševizma. Preloim ruske boljševističke revolucije sa građanskim parlamentarizmom, piše Kamenov, je po svojoj prilici korak, koji je izazvao najveće ogorčenje protiv nje. Pogrdje, koje su navale na nas poslije raspusta ustavodavne skupštine, podnijeli smo sa najvećim mirom. Mi opraštamo svima, koji su pronijeli glas, da je revolucija unijela demokraciju, jer oni ne razumiju, da revolucija traži svoj izražaj, dakle svoj „parlamentarizam“. Trocki je ovo obilježio svojom izvrsnom izrekom, da je sveopće pravo glasa zastarjeli uređaj. Ova je rečenica izazvala nečuvena kriva tumačenja. Trocki je jednostavno mislio, da je sveopće pravo glasa, stari parlamentarizam, bilo jedan dio državnog ustava, koji je revolucijom bio pokopan. Logična je posljedica, da ovaj izborni red mora nestati kao dio cijeline. Briga za saduvanje stečevina revolucije traži, da vrata parlamentarizma ostaju zatvorena onima, koji bi htjeli pogoditi revoluciju u živne i koji kod svake prilike sabotiraju njezin rad. Mi smo ustrojili revolucionarni parlament, permanentni kongres zastupnika radničkih i seljačkih organizacija. Ovaj bira jednog zastupnika na hiljadu članova. Sav parlament imade 2000 članova. Svake se sedmice održava jedna sednica. Parlament bira središnji odbor, koji broji 300 zastupnika, koji se sastaje 3 puta na sedmicu. Ovaj je odbor najviša vlast u državi. On bira pučke komesare i činovnike. Pučki komesari moraju na svakoj sjednici polagati račun o svom djelovanju. Središnji odbor užega sovjeta odijeljen je u odsjeke, po jedan odsjek za svaki odjel. — Svaka reforma mora od dotičnog pučkog povjerenika biti predložena svojoj sekciji te stupa tek onda u krepost, čim bude od sekcije priznata. Novi značajni je potez ovog parlamenta, da izbornici drže svaku sedmicu skupštinu, na kojoj mora zastupnik da položi račun o svojem djelovanju. Pokazuje li se, da je glasovao ili postupao protiv mišljenja većine njegovih izbornika, gubi jednostavno svoj mandat, a skupština bira drugog zastupnika. — Kako taj boljševički aparat radi, pokazuje jedan članak u „Novoj Žizni“ od 23. ožujka: Radnička su vijeća izgubila svaki dodir sa radničkim masama. To se pokazalo osobito, kad se je moralo organizovati crvenu armiju protiv Nijemaca. Citav je poziv ostao bez uspjeha. Osamijenost radničkog sovjeta pokazuje se osobito u kotarskim radničkim sovjeta. Svuda vlada nezadovoljstvo. Članovi sovjeta tuže se, da ih se po tvornicama prima sa tužbama i okrivljenjima. Ali među njima imade i takovih, čije su tvornice zatvorene ili evakuirane, koji nemaju nikakve veze sa radničkim masama, te stoje posvema izvan njihove kontrole. Kriza radničkih sovjeta izbija također iz njihovog propadanja. Nijedan sovjat nema normalnog broja članova. Nekojim nedostaje također članova za izvršujući odbor. I odnošaji k središnjim su organizacijama kritični. Insubordinacija protiv centrala i separatistične težnje postale su danas kroničnim. Istotako se pojedini organi ne zanimaju za kotarske sovjete. Kod toga rade sovjeti upravo grozničavo ali za to ne vrše nikakvog pozitivnog rada. To su jedino birokratski uređaji. Propadanje prepošlo je sav boljševistički ustroj. Oni neće naći izlazak iz tog položaja. Svakim danom gubi na utjecaju. Velikim dijelom potiče to od djelovanja samih sovjeta, djelomice i od toga, što moraju da rade usred posve dezorganizovanog radništva.

Iz slavenskog svijeta.

Iz Slovenije. Slovenski listovi saopćuju, da se pred osam dana održavala u Ljubljani u hotelu „Union“ pod predsjedništvom dr. Korošca konferencija glede ustanove jugoslavenskog „Narodnog vijeća“. Prisutni su bili zastupnici Slovenske ljudske stranke i Jugoslavenske demokratske stranke. Na konferenciji je postignut posvemašnji sporazumak, te je bilo ugovoreno, da se osnuje Narodno vijeće za zemlje zastupane na carevinskom vijeću u Beču. Na toj je sjednici bio odobren zajednički nacrt za ustanovu Narodnog vijeća, koji je bio na to odaslan kao pismeni predlog svim političkim organizacijama, koje dolaze u račun, t. j. izvršenim odborima Slovenske Lj. Stranke, Jug. Dem. Str., Jugosl. socijal. dem. stranke, političkom društvu „Edinost“, političkom društvu za Istru u Pazinu i dalmatinskim strankama. — Slovenska, Jugoslavenska socij. dem.

stranka“ izdala je u svom glasilu „Naprej“ rezoluciju, u kojoj protestuje proti odgadjanju parlamenta, proti audijenciji njemskutara pri caru, te veli, da oni nemaju nikakva prava govoriti u imenu slovenskog naroda. Stranka zahtjeva samoodredjenje naroda. Glede ustanovljenog Narodnog Vijeća izjavlja cjelokupni izvršbeni odbor, da Jugoslavenska socijalnodemokratska stranka ne će stupiti u Narodno Vijeće, ali ne otklanja sudjelovanje, te si zadržava za izvršavanje prihvaćenih zaključaka posvema slobodnu ruku. — Biskup je Jeglič boravio ovih dana u Sarajevu u posjetu biskupa Stadlera, koji je stavio svoju „zlatnu misu“ t. j. 50 godišnjicu svog misnikovanja. Navodno prisiljuje se tom posjetu važnost u političkom smjeru.

„Domovina“ — donosi ove riječi Ivana Cankara: Koliko tisuća ih je palo na borbama, koliko tisuća ih je umrlo doma, od svakoga zla: ostat će ih još dovoljno, da se dogodi ono, o čemu sam čvrsto i vjerno osvjedočen: na tom ogromnom groblju, na tom od suza i krvi bogato pognojnom tlu, sagradit će si sinovi i unuci svijetliji, ljepši dom, koji će si urediti prema svojoj, u trpljenju usklapljenoj volji, prema svojem, u novim spoznajama dozreloom razumu! — Danas se obdržava u Mešiki velek slovenski labor. Govorit će državni poslanici dr. Korošec, prof. Jarc i dr. Ravnihar. Istodobno vrši se skupština u Žirju, gdje govori zemaljski pos. Ribnikar.

Iz češkoga svijeta. U Zabrehu, u Sj. Moravskoj obdržavala se prošle nedjelje skupština zastupnika češkog naroda Sjeverne Moravske. Skupština se obdržavala „Na Noveli“ iznad zabreškog kolodvora, te će to mjesto biti gdjekojem našem čitatelju iz puljske okolice poznato, budući da je proživio mnogo mjeseca evakuacije. Sakupilo se mnoštvo ljudi sa isključivim vozovima sa zastavama. Češki listovi donose, da je na skupštini sudjelovalo preko 4000 ljudi. Bijaše pročitana prisega češkog naroda, na koju su prisutni prisegli. — Preplatnici „Narodnih Listyju“ javiše se u velikom broju, da će kao odgovor na vladine mjere plaćati i nadalje preplaću za „Narodni Listy“ pa makar list ne mogao izlaziti. Redakcijski odbor lista izvješćuje, da će urednici i nada je publikaistički raditi, ostati i nadalje na okupu, i gojiti slike sa svojim čitačima. Plaćanjem preplate „Narodnim Listyima“ omogućit će im se opstanak i rad. Pri „Narodnim Listyima“ bijaše zaposleno iznad 400 osoba. — Kako naznače „Frankfurter Zeitung“ saopćuju „Times“, da se u Sjedinjenim državama živo zanimaju za češki i jugoslavenski pokret u Austriji. Profesor Masaryk, predsjednik češkoslovačkog narodnog vijeća boravi sada u Americi. Nastoji, da Sjedinjene države službeno priznaju nastojanja „oko oslobodjenja naroda i ispod austrougarskog jarma“. Prema „Timesu“ uvjerio je Masaryk već mnoge ugledne Američane, da je Austrija „samo mjesto u njemačkom naoružanju“. Dok ostane Austrija netaknuta, vrijedit će careva riječ fiat (= neka bude!) od Rige do perskog zaljeva, raspadne li se Austrija, pobjeda je sporazuma blizu. Češkoslovačko narodno vijeće imade u Americi podružnicu sa 16 članova. Ta je uredila jaku organizaciju, koja obuhvaća danas većinu Američana, češkog i slovačkog porijekla, brojeći oko 1½ milijuna. Češki je življa u Americi silno agitovao, prije nastupa Amerike u rat, proti Njemačkoj; danas stupaju sposobni Česi u velikom broju u vojsku. Česi razvijaju dalje svoju političku djelatnost oko „prosvjetljenja“ američkog naroda. Njihovi letaci tvrde, da sporazumak s Austrijom nije moguć, jer je Austrija samo njemačka kolonija a njemačke i nemadžarske narode samo odnaroduje. Propaganda ima navodno veliki učinak. Osim toga uvidja se u Americi, kako je bila politika grofa Czernina nečasna i kako je htijeli htjevali varaš predsjednika Wilsona. — Dne 5. o. mj. govori su dr. Stranysky, Klofač i Tomašek s ministrom izvanjskih posala, grofom Burianom o sazivu delegacija i parlamenta. U tričetvrtatnom govoru izjavili su češki delegati, da žele sazov obiju korporacija, i to tako, da se najprije sazove carevinsko vijeće a onda tekar delegacije. Grof je Burian bio istog mnijenja.

Iz bivše ruske carevine. O smrti Jurja Pehanova, poznatog ruskog socijalnog demokrate, koji je ovih dana umro u Finskoj u nekom sanatoriju piše brnjenška socijalno demokratska „Rovnos“. Juraj Pehanov rodio se je g. 1857. u Rusiji kao sin plemićke obitelji. Učio je na rudarskoj visokoj školi u Petrogradu a već se je tada punom silom mladosi posvetio revolucionarnom pokretu radnika. Bijaše članom stranke „Zemlja a Volja“, a iza njezinog raspada postavio se na čelo stranci, revolucionarnoj organizaciji „Crna dioba“. Godine 1880. morao je iz domovine pobjeći i doskora se posvetio temeljitom proučavanju marksizma. Od godine 1883. boravio je najprije u Francuskoj, zatim u francuskoj Švicarskoj i djelovao i organizatorski i literarno zajedno sa

narodom oko osnutka novog djela o historiji svjetina za taj osnovni svjetina se god. 1903. razvijala na boljševike i anke medju te poslije kala su žestoka razila teljima, tako da je grdile, istupio na struskog socijalizma oru ruskih sudrugov postavio se pstranu sporazuma, olucije vratio Pehanozemstvu, u Petrohvačili ruski revo„zvane „Jedinstvo“, liva na daljnji tek roinio bio odlučan ksašama. Kerenskog di toga odvratilo o prijatelja i pomoio ko je došlo do toače za probudjenje uza, bili žalosni. Rovnos“. Žali za gscijeli ruski proeta nala. — Bečki „Dejima riješiti litvanski Prujakoj, kako eleposjednici, ozivjivanski sudrug, dojem i ne treba zateko 95% Litvanacokaz da su oni i slobodu i samostolandije i Danske svansko. Njemačko ostak. U cijeloi d kojih je 100.000 u broj njemačkog p ada. Socijalno je štro odijeljene sku adništvo, malo selj u strani veleposje sionska popruse, i live i Estonske z odnu neutralizaciju a si ne želi njema ospodarskog zbliz

Poljacim anski „Slovenec“ nir Tetmajer, koji po na praškim poljske pučke strastima u Pragi ta kluba poslanika (dva) zastupnika silni, mirni, u sig svijet, vidjeli češk z seljačkog puka ne pravi bečke pa stoji u šaptanju spletaka sa zastup politikom. Uvjerili time, što taj ili o kaže u uho, već hoće i zahtjeva n političkog zastup vjeruju samo u t samo to, što hoće nekog zastarjeli b u tlišni svojih top Zar s Njemcima napraviti unutarn čarima, koji hoć pera“ (dijeli i vlad narodom i drugim tvore put medjus Slavenima, kojim rijska budućnost prijateljskih stika nekada opere u t. Pokrepljeni na c snjeru, uvjereni odputovali su pol vjerom, da treb politički sustav, i da je treba vo jasnom putu, slo do cilja, uz pom uz pomoć sudjel postignemo sve lizam i srednjevj su uništili poljsk

Iz Hrvatske švicarskog lista mičnom riješenju subdualizma. Isti Hrvatska, Slavon imale bi se ujed hrvatske Jugosla što je današnjaH

odgojen je u vazduhu tradicionalne austrijske be- amaterske politike i imade čisto austrijski politički karakter, to znači, da uopće nema političkog ka- raktera. Uobičajeno je u frazeologiji naše štampe govoriti i pisati o talijanskom makijavelizmu. Ali taj je makijavelizam imao barem srčanost, te je pri- znao, da je makijavelizam, dok je austro-ugarska politika, sudeći ju po njezinom riječniku, nešto uzvišenoga i plemenitoga, nešto idealno čistoga, upravo djevičanskoga. Ovo poludjevičanstvo nam je odvratnije od otvorene prostitucije talijanskog makijavelizma. U Austriji i u Ugarskoj uvedena je za opću uporabu posebna c. i kr. logika, dozvoljene su posebne riječi; ova je politička terminologija postala našom drugom valutom. Onaj, tko misli svojom glavom i govori svojim riječima, biva kažnjen kao krivotvorac novaca. U svakoj drugoj državi bilo bi usknuće jednog Friedjunga nemoguć pojav, u Austriji pobjeđuje taj politički Terzit nad Achil- esom. Čovjek, znamenit kao učenjak, i plemenit kao čovjek — Lammach — mora da šuti pred običnim židovskim šarlatanom, kolporterom šupljih ideja naših starežara u vanjskom uredu. To je mo- guće samo u Austriji, a tko se toj mogućnosti ne divi, dolazi u sukob sa kaznenim zakonom. Da naši političari nemaju više ni tole političkog morala, da smatraju svako sredstvo dobrodošlim e bi po- stigli svoje namjere, to se dokazalo zadnjom audijencijom njemačkih političara kod cara. Vlada je predvela pred cara nekoje svenjemačke kreature i proglasila ih zastupnicima slovenačkog naroda, a bilo je dostatno proviriti u isto tako krivotvoren popis pučanstva, da se dozna, da su ti tobožnji zastupnici slovenačkog naroda upisani kao Nijemci. Dopisni ured nije oklijevao — a to je posve jasno — da širi u nebo vapiljuću laž, da su to bili zastupnici lojalnog slovenačkog naroda, dok su svi ostali — dakle svi Slovenci — neloyalni i državni neprijatelji. Službeni se je aparat pobrinuo i za to, da se u inozemstvu ne bi saznalo o toj nepristojnoj spletci. Slavenske novine ne smiju naime inozemstvo. Ali inozemstvo će doznati ili barem zaslužit i istinu usprkos te zabrane. Ne može se naime predmije- vati, da su neutralci tako benavi, kako si ih pred- stavlja naš vanjski ured. Mi gledamo posve spo- kojno, kako si naši zvanični političari pije granu, na kojoj sjede. U interesu je nesretnih, izmučenih naroda, da se ta grana čim prije dopili.

Opet o rješenju jugoslavenskog pitanja. Neki L. v. Südländ izdao je nakladom Manza u Beču knjigu pod naslovom: „Die südslavische Frage“. Između ostalog veli taj Südländ u toj svojoj knjizi i ovo: „U bezpomoćnoj borbi Hrvata za hrvatsku državu u okviru monarhije vidim borbu, koju Srbi svim sredstvima sprečavaju, vidim proces, koji ne će moći da zadrži niti najbolji ispad rata. Zato je nepobitno, da u monarkiji vlada danas duboko uvjerenje da valja to pitanje riješiti“. Südländ si to riješenje zamišlja ovako: Hrvatsku, Slavoniju, Dal- maciju i Bosnu-Hercegovinu valja isključiti od upliva principa dijeljenja, koji postoji u dualizmu, pa zato valja i taj bolesni elemenat pokvarenog dualizma iskorjeniti. Ove zemlje neka sačinjavaju jedinstveno upravno područje, koje će biti s obim državama monarhije nerazdijeljivo povezano i koje će stajati pod političkim vodstvom Hrvata, pristajati će uz po- stojeće opće carinsko područje monarhije te će imati pravo sudjelovati vijećanju zajedničkih poslova, dok će u zakonodavstvu biti podržene vetumu ministra-predsjednika ugarskog i austrijskog. „Cor- pus separatum“. Rijeka preći će u potpunu vlas- nost Ugarske te će imati zajedničko pravo odluke na željeznici Rijeka—Gyekenese glede visine tarife i obzirom na upravu. — Gradačka „Tagespost“ bavi se juče u poduljem članku ovim „rješenjem jugo- slavenskog pitanja“ i Südländom knjigom, a mi to iznosimo tek zato, da se vidi, što se sve o rje- šenju našeg pitanja piše. Što je pako g. Südländ na to pisanje ponukalo, to ne marimo ispitivati, premda to nije teško pogoditi. („Primorske Novine“.)

Pismo iz Boke kotorske. Boka 30. svibnja 1918. Zagrebačkim „Novinama“ piše prijatelj: Že- lite vijesti iz Boke? Bit ću kratak, jer kasno se na ovo naumih. Sadanjim stanjem malo tko za- dovoljan i miran. Svaki dan gore življenje. Od- redjeno nam je 12 gr. kruha dnevno, ali od neko- liko sedmica nema ni to. Skupo sve da je stra- hota. Na trgu u Kotoru Crnogorke prodaju kruh po 15, 18 i 20 K kg. Vojnička panjoka, od niti 80 gr. pa 15 K i 20 K neki daju. Dobro je tko

ima novaca — ma i oni moraju imati dandanas vreću novaca — ali sirotinja? Sad neki trgovci mjesto aprovizacije — glasa se do nove žetve — preuzeše prodavati pšenicu po 12 K, 14 K, 18 K i 20 K kg., kako u kojem mjestu. I ovo je vladino maslo ili kako drukčije kaže seljak: politika, jer trgovci imaju, a aprovizacije ne. Kao u nekim mje- stima Boke seljaci, pretežno ženske, obradili su prillčno zemlje, te se mogu nečemu nadati. Lje- tina od svega sasvim dobro izgleda, i voće, žito, loza, maslina itd., samo da dodje do ruka. Malo se koji zaloga od ičega s blagoslovom pojede. Baštine treba danju i noći čuvati, pa još nije si- gurno; jer pred silom moraš mučati, trpjeti i gle- dati štetu, koju nanose, inače ćeš biti izlupan. Krađu i nose, a to radi nestašice životnih namir- nica, radi glada, tako da ovašeg puta župnici imaju više posla, jer sad više sprovode u mjesec nego prije u godinu. Trešnje se prodaju po 6 K kg., biž (grah) i fažol po K 4, meso po 17 K i to, ako ga ima. Sretan je, tko dobije i na mjesec jednom. Maksimalne cijene nemaju vrijednosti ni koristi. (Zaplijenjeno.) Filiger je alarm sada čest, ali se naši zrakoplovi na vrijeme dadu za njima u po- tjeru. Počela je velika vrućina, a što će biti kas- nije, tako da se ugodno kupati, a bilo bi ugodnije, kad bi na stolu više bilo.

Ratni izvještaji sa letočnog bojišta god. 1921. „Slovenec“ donosi: Poljski listovi („Głos Narodu“, „Lvovski Sezutek“) pripočuju sljedeće ratne izvje- štaje budućnosti: Rat s E s t o n s k o m: Započeli su novi okršaji pojedinih izvidničkih odjela. — Rat s L i t v o m: Iza burnih događaja posljednjih dana na bojištu je opet zavladao mir. — Rat s a U k r a j i n o m: U 28. danu ofenzive zarobili smo 13 ukrajinskih legionara, zaplijenili tri hiljeba kruha, 5 kg sladera i 80 strojnih pušaka. — Rat s R u m u n j s k o m: Jedanaesta bitka za Bukarešt bile se neumanjenom bjesnoćom. — Č e š k o - m o r a v s k o bojište: Iz glavnoa stana u magistratskoj ko- nobi (naime u Beču, op. ur.) javljaju: Vrijeme je toplo i sunčano.

Prosvjeta.

Protualkoholni pokret. Primismo drugi dvobroj „Novog života“ apstinentnog glasila sa obilnim i vrlo aktuelnim sadržajem. Profesor med. fakulteta dr. Čačković u članku „Kad alkohol vlada“ živim bojama crta divljaštva i štete, što ih u Zagrebu počinjavu ljudi pod dojmom alkohola i poziva oblasti, da oštro istupaju protiv krčmara koji gostove opijaju. Reis-elulema H. Mehmed-Džemaluddin ef. Čaušević iz Sarajeva u članku „Opojna pića s' vjerskog gledišta“ obrazlaže vrlo temeljito, zašto vjera zabranjuje muslimanima, da piju opojna pića. Članak se odlikuje vrlo stvarnim razlozima i pučkim načinom prikazivanja. U članku „Izborno pravo i zabrana alkohola“ razlaže dr. D. Šašel potrebu, da se prigodom saborskih izbora potpuno zabrani trošnja pića radi toga, da se pićem ne stvara ras- položenje te pokazuje kao primjer novu ugarsku zakonsku osnovu, koja zabranjuje alkohol uoči i na dan izbora, stavljajući zahtjev da sličnu osnovu donese i hrv. sabor. Dalje se u cijelosti donosi novi zakon od 23. 9. 1916. o ograničenju krčmarske vjersko, koji je 23. 12. 1916. stupio na snagu; ali se još uvijek ne provadja, te se požuruje njegova provedba. Članak „Što učini naša školska vlast za suzbijanje alkoholizma“ pripočuje naredbe vlade u Hrvatskoj i Dalmaciji protiv širenja alkoholizma. Iz svega se vidi da je dosada vrlo malo učinjeno u tom pravcu. — Poznati protualkoholni propagator dr. An- drija Štampar podaje u članku „Povjest apstinent- skog pokreta“ pregledni povjesni razvoj i važnost apstinentnog pokreta, među kulturnim narodima. Pored ovih članaka donosi stalne rubrike „Pregled apstinentnog pokreta“, „Država u borbi protiv alkoholizma“ i „Bilješki“ više aktuelnih sitnijih vijesti kao onaj o nedopuštenom omalovažavanju gostiju koji ne piju opojnih pića i o njihovoj za- štiti, o velikom razvoju protualkoholne propagande u sjevernim udruženim državama Amerike, o znat- nom trošenju alkoholnih pića u našim javnim bol- nicama itd. — Zbog zanimljive i aktuelne sadržne preporučamo nabavu „Novog života“, koji stoji godišnje 5 K, za djake svih vrsta, radnike, vojnike, pučke škole, učitelje i učiteljice 3 K 20 fil. List izlazi u Karlovcu, gdje se i naručuje. „Hrv. Njiva“. Primili smo 18. i 19. dvobroj revijalnoga tjednika „Hrvat. Njiva“ s ovim sadrža-

jem: Petar Konjović: Dani ljepote i radosti. Juraj Demetović: Karl Marx. — Dr. Slaviša Kler: Ratom razvaljeni brakovi. — Dr. Mate Lisi: Buržoazijska poezija. Dr. Lujo Thaller: O seks- nom odgoju. Zofka Kveder: Slovensko kazali- — Dr. Andrija Štampar: Alkoholizam. Smotra: treba Narodnog Vijeća (A. Šumanović); Vje- ropolitika (Spectator); O organizaciji narodne p- hrane (J. V. Galovac); O morskome ribarstvu (A. Langhoffer); Što je demokratizam (Dip.); Regionalna poezija (Dr. D. Prohaska) itd. — stak: Rikard Katalinić Jeretov: Skice. — Godiš- pretplata „Hrv. Njive“ iznosi K 36; ovaj dvob- K 2. — Narudžbe šalju se na upravu lista u grebu, Nikolićeva ulica kbr. 8.

U podružnici Jos. Krmpotića, ulica Fra- Ferdinanda 3, mogu se dobiti sljedeće knjige:

„Matice hrvatske“: Petar Preradović: Izabr- pjesmo. — Laza K. Lazarević: Izabrane pripovjeste. — Turgenjev: Novi red. — Ferdo Šišić: Hrvatska povijest I. — Pregled povijesti hrvatskog naroda. — Ema Božičević: Čar- svijet (za mladež). Narodne pripovjeste (za mladež). — Iva Brčić Mažuranić: Priče iz davnine. Kraljević Marko (za mladež). — Josip Eugen Tomić: Manja djela. — Dinko Šimunov- Gjerdan. — Ivan Lepušić: Pustolovka. — H. S. Brdova (pseud.): Prometna politika. — Dr. Nikola Andrić: Pod ap- listizmom. „Zabavna biblioteka“: Hamsun: Viktorija. Geyerštam: Što žene mogu. — Deledda: Nostalgije. — Balz- Zona od trideset godina. — Bruun: Sretan dan van Zantona. — Seroo: Slava životu! — Kuprin: Ilmne ljubavi. — Nagr- skaja: Dionisijev snjov. — Bourget: Dvije sestre. — H. Ri- Haggard: Ona. — Zuccoli: Farul. — Lollée: Žene drugo- oarstva. — Lygovojev: Poltina vera. — Maciejowski: Ljep- djevojka. — Siblin: Azbejn. — Fogazzaro: Daniela Cortis. — Glyn: Teodora. — Herczeg: Carstvo sanja. — Lagerlöf: Ja- salim. I.—II. — Blicher-Clausen: Sonja. — Montgomey: I- ehvaćen. — Bruun: Ponoćno sunce. — Tiller: Ujak Benjamin. — Sezlina: Pauziflora. — Bourget: Lazarina. — Kipling: djaka džungla. — Bang: Tina. — France: Crveni krlin. Bordeaux: Otvori oči! — Blicher-Clausen: Inga. — Maup- sant: Jaka kao smrt. — Hermann Sudermann: Litavske pri- vijesti.

„Humoristična knjižnica“: St. Sremac: Pap Č- i jop Špira. — N. V. Gogol: Mrti duša. Tri pripovjeste. — M. Arcybašev: Sanjka. Narodne iale i pripovjeste. — Jonath- Swift: Gulliver kod divova. Naši novi humoristi. — S. Vöro- Toncek Tomáš. — Guy de Maupassant: Baština. — Bran- Mašić: Aleksa Miševića. Ratna šale. — Branislav Gj. Nušić: Nove šaljive priče. Općinsko dijete. — A. Konstantinov: D- Ganja. — M. B. Janković: Prva ljubav.

Pismene se naručbe imaju upravitl na „Uprav- Hrvatskog lista“. Pošiljke se odpremaju samo s pouzaceom. Na bojne pošte uz unaprijed prisposla- novac.

Mali oglasnik

KINO CRVENOG KRIŽA
Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

Priča o vuku.

Igrokaz u 4 čina.

Neprekidne predstave.

Ulazne cijene za ovaj film

I. mjesto K1'20; II. mjesto 80h

Ući se može kod svake slike.

Ravnateljstvo si pridržava pravo promijeniti raspored.

Rabijeni čepovi

od pluta
mogu se prodati u ulici Ser-
gija br. 81.

Kupujem svaku količinu
bačava
od vina, petroleja, ulja itd.
Ponude na Berthold Neuman
Zagreb.

Rabijeno pokucstvo

kupuje i prodaje tvrtka
Filip Barbačić
Šišanska ulica.

„Kreditno i eskomptno društvo“

— Pula trg Gustoza 48 —

prima u pohranu novac uz najviši mogući
kamatnjak, te isplaćuje uloške po dogovoru,
bez obzira na ratno doba u svakoj visini.
Uredovni satovi samo od 4 do 5 po podne.

Razredna lutrija. Srećke

10. razredne lutrije mogu se dobiti u Puli
kod tvrtke Jos. Krmpotić, trg Gustoza, ulica
Fran Ferdinanda br. 3.

ZIVNOSTENSKA BANKA

PODRUŽNICA U TRSTU, Via Ponte Rosso 7. Via Atina palača.

Dionička glavnica: K 100,000.000.

Pričuve: K 32,500.000.

Obavlja sve bankovne, burzovne i mjenjačne poslove najkulantnije.

Brzejavl: Živnostenska-Trst. — CENTRALA U PRAGU UTEMELJENA 1866. — Telefoni br.: 2157, 1078, 1089.

PODRUŽNICE: Beč, Brno, Budjevojice, Friedek-Mistek, Karlebad, Král. Hradec, Iglava, Klatovy, Kolln, Krakow, Lwów, Melnik, Mor.-Ostrava, Olomuo, Paridubice, Plask, Pizenj, Prostejov, Reichenberg i Tábor.

Isposlava: OPATIJA

Isposlava: GRADEŽ

Pojedini

CIJENA lista: U pretpla- za šitavu god. K 48.— za polugodište K 24.— tromjesečno K 12.—, mje- sečno K 4.—, u maloprod- daji 16 fil. pojedini bro- OGLAŠI primaju se upravi lista trg Gustoza.

Godina IV.

BATNI

Beč, 9. (D. u) je izvidnička djelat- je svuda bez uspjeh- izaslao je neprijate- bataljuna protiv na- našom paljbom. — razvili iz opetovani- prijatelj je na tom r- do najveće žestine t- naših položaja u š- su se jurisi skršili n- paljbe i na junaštv- dovi napadača bili- se u svoje opkope. — u našim rukama. C- komaromski batalji- ima glavni udio n- izjaloviše se izvid- glavica generalnog

Berlin, 9. (D. u) službeno javlja: Za- jestolonas jednika večer mnogostruk- žestini u području Avrei. Dječomične Yperna i Englez- bile krvavo suzbij- prijestolonas jednik- latnost. Mjesne su- jegu Alene i južn- nam sunci dopre- koji su ponovno- Chateau-Thierry, bitke i uz gubital- žiča. — Vojna sk- pjelih noćnih nav- dopremili smo za- polučio svoju 24. i 24 zračnu pobj-

Francuski i Sjeverno od Mo- uspelo je Franc- privedoše zaroblj- Francuzi noćnom- Toutedoyá. Južno- žaje. Jugoistočno- Marne nastaviše s- Wehly La-Poteri- Osvojiše selo Vi- Boqueleaux istočn- čiji se sjeverni- Dale južno pri- na fronti Tercy- Chateau Thierry- od francuskih č- Marne i Reimsa. Bligny i naneso- cuzi učiniše tečaj- Na ostaloj fronti-

7. lipnja uv- stavismo svoja- Francuske i amer- sjeverno od Vin- osvojise Venilly- šase uopće svoje- Ches, znatno iz- poduzećem na- posjed spomenut- tečajem dana, na- u području istoč- latnost obiju arti-

Francuski iz- fronti Aisne prišli- u predjelu Favenc- boljšaše Francuz- Oursqu nastaviše- novih uspjeha. pristupa Dammar- metra sjeverno o- 50 zarobljenika. žesoko dvaput- Boureches i Le- prijatelja, koji j- postigao koristi- injerno mirna.

Francuski Prilično živahan- t. re, između O-